

[Bomholt.]

og dør faa en Opdragelse og Uddannelse, som i højere Grad svarede til de Opgaver, der venter dem, naar Skolens Port lukker sig bag dem. Kan det forventes, at vi i Skolekommissionerne kan blive gjort bekendt med de Erfaringer, der indhøstes paa de forskellige Skoler vedrørende det 8de Skoleaar? Det er udmærket med en Vejledning, fortræffeligt med et Cirkulære, men det vilde alligevel, da vi paa dette Omraade befinder os paa Eksperimenternes Stadium, være heldigt, om vi kunde faa Underretning om, hvilke Erfaringer der indhøstes paa de forskellige andre Skoler. Det vilde give Initiativ, det vilde eventuelt opfordre til en ædel Væddestrid mellem Skolerne. Den højtærede Minister talte ved det store Lærermøde og nævnte dør, at der var Mulighed for visse indgribende Skolereformer, og jeg tillader mig derfor under Henvisning til dette Foredrag at spørge: Er der nogen Mulighed for, at der i en nær Fremtid kan fremsættes Planer vedrørende det 8de Skoleaar og i det hele taget vedrørende den praktiske Mellemskole, da det er et Spørgsmaal, som vil interessere vide Kredse i Befolkningen?

Skolebogskommissionens Arbejde har været til Debat her i Tinget, inden Betænkning endnu foreligger, og den højtærede Undervisningsminister har allerede svaret paa de Indlæg, der er fremkommet. Mest kendt blandt Debattørerne er vel nok Manden uden for Rigsdagen, Dr. Kaper, der har udsendt en Pjece imod Betænkningen, inden den endnu foreligger, en Pjece, som han har baseret paa nogle Korrekturark, som han har laant i Undervisningsministeriet. Desværre viser det sig jo i denne Pjece, at han ikke har kendt det vigtigste Afsnit af Betænkningen vedrørende Faget Religion, og hans Konklusioner er i det hele taget ikke videre stærke.

Her i Rigsdagen har det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen fremsat kollegiale Bemærkninger om sin Medarbejder, Professor Bentzen, har i alt væsentligt tilsluttet sig ham og dog ladet en lille Bagdør aaben for alle Eventualiteter.

Det ærede Medlem Hr. Julin har benyttet som Kildemateriale til sin Tale, saaledes som det blev antydet af den højtærede Minister, en Artikel i et nordjysk Blad. Jeg kan hertil føje, at den anden Del af Talen ikke er Afskrift, men Udklip af den Artikel, som fhv. Undervisningsminister Byskov skrev i „Politiken“, den Dag det store Lærermøde blev afholdt. Jeg konstaterer, at det ærede Medlem Hr. Julin altsaa til

Tider er en meget ivrig Læser af „Politiken“. Jeg ved ikke, hvorledes det forholder sig i Henhold til Forfatterloven, om det er tilladt at — stjele, siges der hernede fra, uden Kildeangivelse, i hvert Fald vil det dog vistnok være rimeligst en anden Gang at meddele, hvor man har sit Stof fra. I øvrigt kunde jeg ønske, at det ærede Medlem vilde meddele, hvad han forstaaer ved Sammenstillingen af Materialisme og Internationalisme.

Jeg er ikke enig med de ærede Medlemmer i den Kritik, der er fremsat paa Basis af kun delvis kendt Materiale, og desværre er jeg heller ikke enig med min ærede Partifælle, det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen. I og for sig er det jo ikke Stedet her til nærmere at debattere religiøse Materier, da det let vil ske, at den politiske Atmosfære her i Salen trænger sig ind i Ordene. Jeg kunde dog have Lyst til at tilføje et Par enkelte Bemærkninger.

Jeg agter det ærede Medlem som Pædagog og som Skoleleder, og hvad angaar de Bemærkninger, som er blevet fremsat, har det ærede Medlem udtrykkelig pointeret, at han har udtalt sig som Privatmand; det samme gør jeg. Det ærede Medlem har jo i sin Ungdom og første Manddom oplevet Brydningen imellem de naturvidenskabelige Fremskridt, nye Erfaringer og nye Forskningsmetoder paa den ene Side og Indholdet af de bibelske Tekster, navnlig de gammeltestamentlige Tekster, paa den anden Side. Men denne kritiske Videnskab maa nu siges i alt væsentligt at have afsluttet sit Arbejde, og det er sket for allerede Aar siden. I de sidste 20—30 Aars Universitetsundervisning har dette kritiske Materiale været forelagt filologisk, arkæologisk o. s. v., og man maa vistnok have Lov til at sige, at det kun rammer de mindre betydende Udenværker, idet selve det jødiske Folks religiøse Særart, religiøse Indsats, ikke er blevet mindre af den Grund. Man har ikke af den Grund svækket Religionen, vil der uden Tvivl blive sagt fra adskillige Sider. Jeg mener, at det ærede Medlems Argumentationsbasis er vel snæver. Tilsyneladende har han ikke tilegnet sig de religionspsykologiske Resultater af de sidste 20 Aars meget betydningsfulde Forskning. Den religiøse Proces indeholder jo bl. a., hvis man vil henholde sig til Høfdings Definition, de to Elementer, Oplevelse og Tydning. Det ærede Medlem angriber Tydningen ud fra naturvidenskabelige Forudsætninger, men det vilde være mere rimeligt religionspsykologisk at konstatere Oplevelsen for at paavise For-